

REPORTAŻ

Dariusz Rosiak
ŻAR
Oddech Afryki

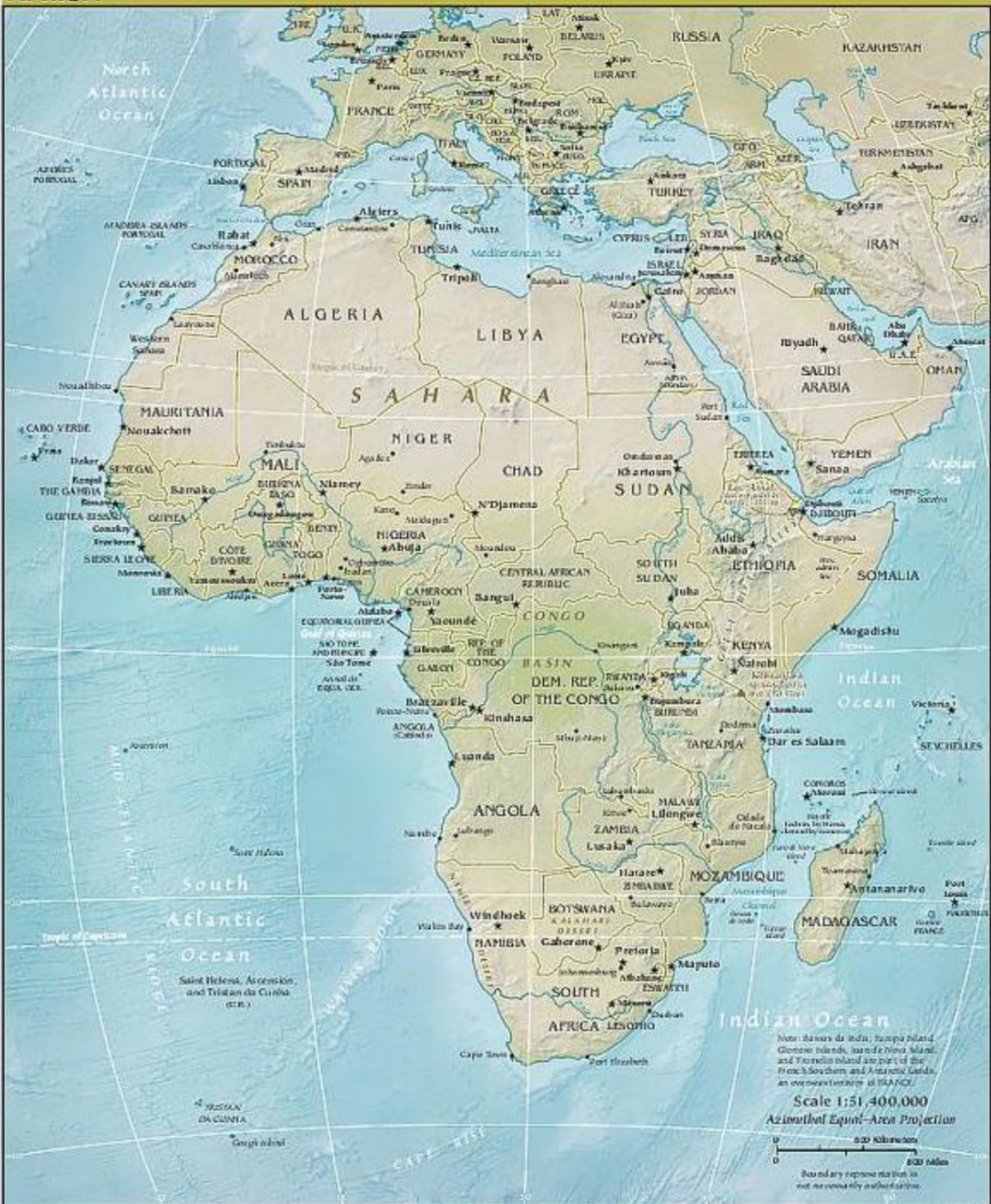

ŻAR

Oddech Afryki *Dariusz Rosiak*

DKK UTW-UR sierpień 2020

„Żar. Oddech Afryki” składa się z 13 rozdziałów poświęconych 13 państwom tego kontynentu:

Senegal, Zimbabwe, Mali, Ghana, Etiopia, Rwanda, Demokratyczna Republika Konga, Uganda, Angola, Kenia, Południowy Sudan, Tanzania, Republika Południowej Afryki. Każdy rozdział opisuje pokrótce sytuację polityczną, społeczną oraz ekonomiczną wybranego kraju.

Teksty powstały w latach 2007-2010, kiedy autor – Dariusz Rosiak, dziennikarz radiowy i prasowy, realizował projekt „Trójka przekracza granice”.

Afryka nie interesuje mnie jako atrakcja turystyczna. Prawdziwą przygodą jest spotkanie ludzi.

SENEGAL

Saint-Louis

Louga

Matam

MAURITANIA

Thies

Diourbel

 Dakar

Fatick

Kaolack

MALI

Tambacounda

GAMBIA

Kolda

Ziguinchor

GUINEA-BISSAU

ATLANTIC
OCEAN

GUINEA

 50 km

Senegal: bez innych jestem nikim

Pałac prezydencki w Dakarze

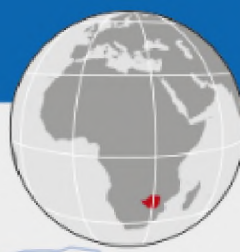
[Benôit Prieur](#) / [Wikimedia Commons](#)

Sąsiednie narody nazywają Senegalczyków „Żydami Afryki”. Ma to być komplement wskazujący że są bogatsi, inteligentniejsi i lepiej rządzeni, niż pozostałe narody kontynentu... Senegal to rzeczywiście sprawnie funkcjonująca demokracja, państwo, w którym rząd rządzi, opozycja i media pełnią funkcje kontrolne, a konflikty rozwiązuje się zazwyczaj metodami politycznymi i pokojowymi. Islamscy przywódcy religijni – marabuci, mają ogromne wpływy wśród ludności, czasem decydują nawet o wyniku wyborów, ale nie deformuje to w zasadniczy sposób świeckiego charakteru państwa...

...Senegal to nie tylko sprawna afrykańska demokracja. To również kraj analfabetów i krańcowej nędzy sąsiadującej z przepychem dla nielicznych. To kraj, w którym przeciętnej rodziny nie stać na wykształcenie dziecka, a głównym marzeniem tysięcy młodych mężczyzn jest przedostanie się pirogą na Wyspy Kanaryjskie i stamtąd dalej do Europy...

ZIMBABWE

Zimbabwe: zraniony tyran

<https://www.bing.com/images/search?q=%C5%BBar.+oddech+afryki&qvpt=%C5%BBar.+oddech+Afryki>

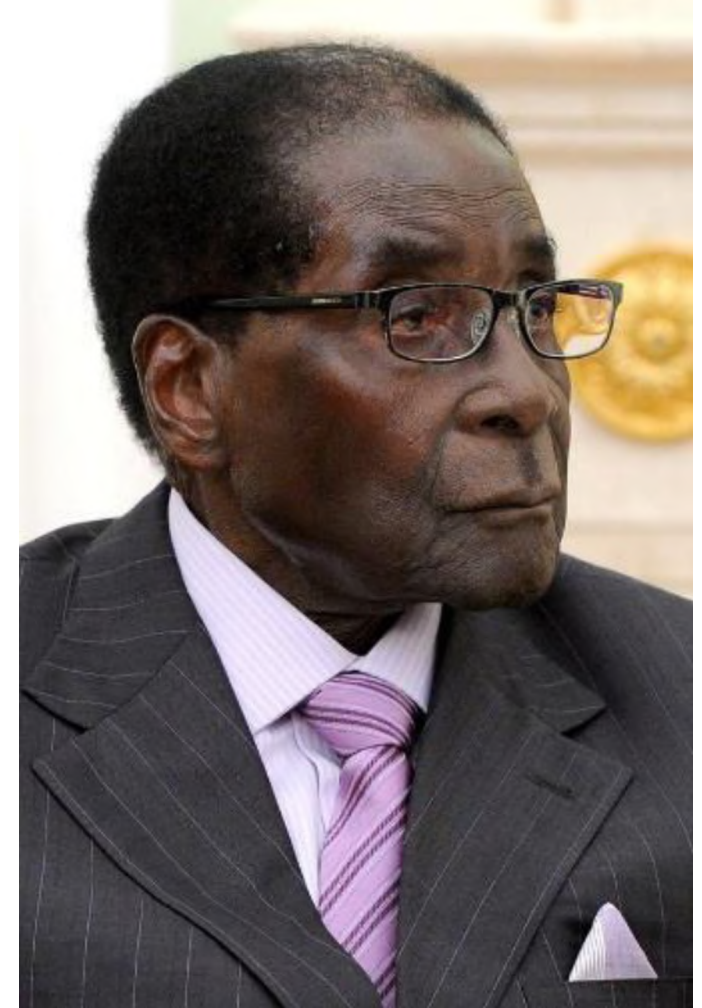
Zimbabwe to dawna Rodezja, której niepodległość w 1964 ogłosił rząd Iana Smitha, oparty o zasady segregacji rasowej. W 1980 po mediacjach i nowych wyborach premierem został **Robert Mugabe** jako lider Afrykańskiego Narodowego Związku Zimbabwe.

Robert Mugabe – jeden z największych tyranów Afryki, szaleniec nie liczący się z nikim, bandzior mordujący bez mrugnięcia okiem przeciwników politycznych.

Robert Mugabe – legenda walki z rasizmem i kolonializmem w Afryce, twórca sukcesu cywilizacyjnego Zimbabwe, wspaniałomyślny dla swoich wrogów, genialny strateg polityczny.

Robert Mugabe – zimny, niedorozwinięty emocjonalnie, nieprzewidywalny despota.

Robert Mugabe – wybitny intelektualista, gentleman zakochany w krykiecie i kulturze brytyjskiej, wyróżniony przez Elżbietę II honorowym tytułem szlacheckim.

Robert Mugabe –premier Zimbabwe 1980-87; prezydent 1987-2017; przewodniczący Unii Afrykańskiej 2015-16.

Kremlin.ru

**Wodospad Wiktorii
na granicy Zimbabwe-Zambia**

Rozmówca Dariusza Rosiaka:

... Zabijanie czarnych nikomu nie przeszkadzało, dopiero gdy paru tysiącom białych zabrał farmy, to okazało się, że jest tyranem. Życie i kariera polityczna Roberta Mugabe pokazują jak na dłoni, oprócz zła w nim tkwiącego, całą hipokryzję Zachodu, zwłaszcza Brytyjczyków...

Jak donoszą ostatnio media:

W Zimbabwie podjęto próbę zadośćuczynienia krzywd, których doznali biali farmerzy wygonieni ze swoich gospodarstw, głównie w czasie rządów Roberta Mugabe. Na odszkodowania, które mają być wypłacone rolnikom lub ich potomkom, władze kraju przeznaczają 3,5 mld dolarów, uzyskanych z emisji obligacji i międzynarodowych zbiórek. Ocenia się, że swoją ziemię musiało opuścić około 4 500 rolników.

Prezydent Zimbabwe
Emmerson Mnangagwa
ogłosił, że biali farmerzy, którym odebrano
farmy, otrzymają rekompensaty.

Mali: muzyka dla hipopotama

...Jest początek 2010 roku. Biali przyjechali na święto muzyki afrykańskiej, zwłaszcza malijskiej - Festival au Desert, festiwal na pustyni. Zjeżdżają tu największe gwiazdy z Mali a także artyści z zagranicy. Przyjeżdżają także na wielbłądach Tuaregowie...

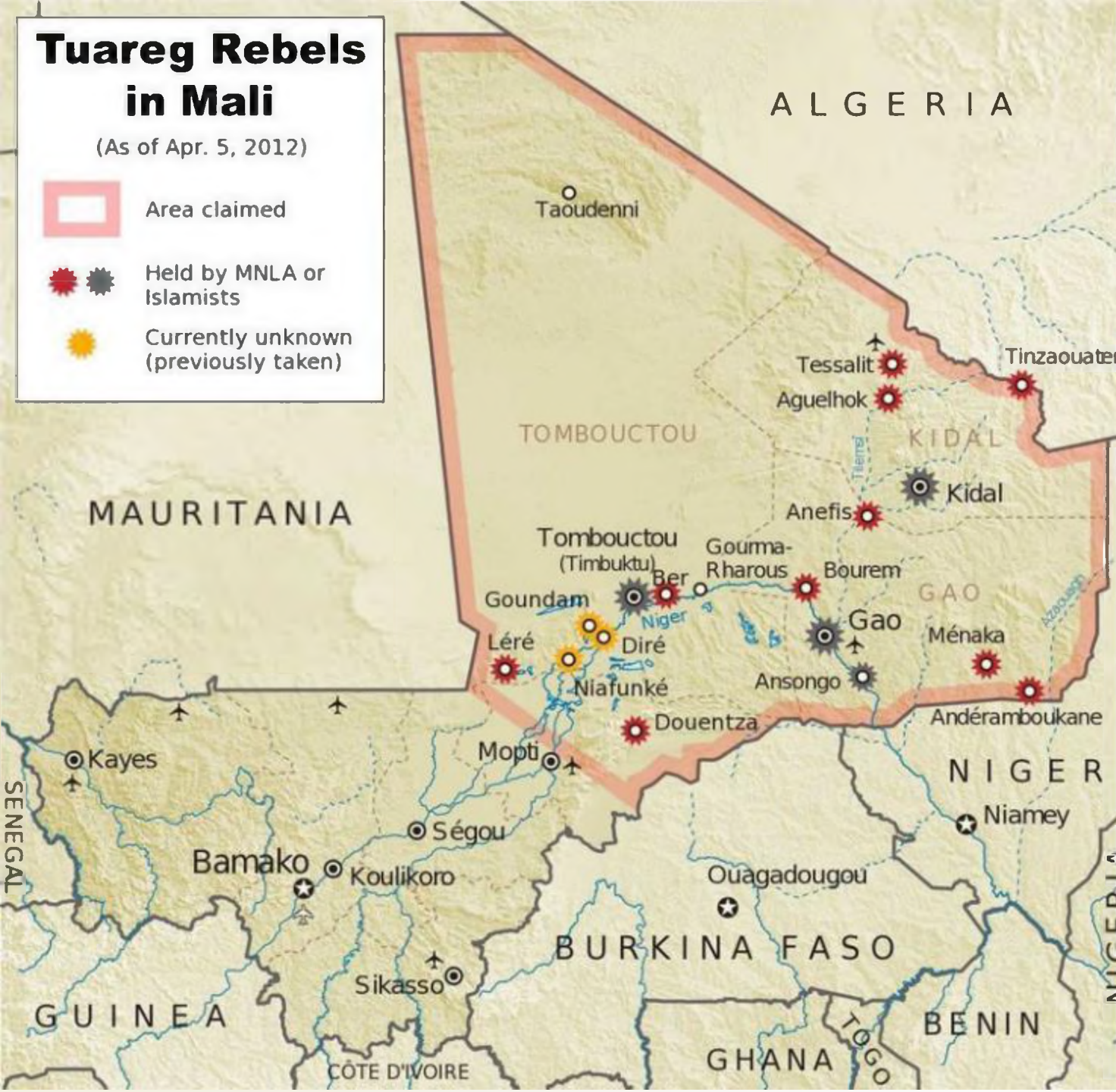

Zwykle festiwal odbywał się w oazie Essakane położonej około 60 km na północ od Timbaktu, ale w tym roku obóz festiwalowy rozbito zaledwie kilka kilometrów od miasta. Powodem jest zagrożenie zamachami Al.-Kaidy... Tak, mówienie o Timbaktu i północy Mali jako o światowej wylęgarni terrorystów byłoby niesprawiedliwe...

Tuareg Rebels in Mali

(As of Apr. 5, 2012)

- Area claimed
- Held by MNLA or Islamists
- Currently unknown (previously taken)

Tuaregowie, którzy wywołali powstanie w Mali, byli od lat pod opieką Kadafiego, który ich wyszkolił i uzbroił. Kiedy jego dyktatura upadła, Tuaregowie wrócili do północnego Mali i wszczęli pierwsze powstanie. **Timbaktu**, które 5 wieków temu było pomostem między arabską północą, a światem podrównikowego buszu, dzisiaj jest pomostem handlowym narkotyków i broni.

Ghana: marzenie o potęgę

Nazwa kraju w języku Asante oznacza „Król - Wojownik”. Pochodzi ze średniowiecza, kiedy Imperium Ghany zajmowało tereny Mali i Mauretanii. Obecnie ghańskie siły zbrojne są jednymi z najlepiej zorganizowanych, wyposażonych i wyszkolonych w tym regionie Afryki dzięki współpracy z siłami zbrojnymi ChRL.

Katedra metodystyczna Wesley w Kumasi

... Pytam, dlaczego Ghana jest biedna.

„Bo nie umiemy być zapobiegliwi. – U nas gdy kończy się sezon na pomidory, to po prostu nie ma pomidorów... Jak się skończą pomidory, to znajdzie się kukurydza. A jak nie ma kukurydzy, to zawsze będzie maniok albo banany. Wy macie zimę, więc nauczyliście się przez pokolenia myśleć zapobiegliwie. Jak nie zrobicie zapasów, to umrzecie z głodu. U nas zawsze jest jedzenie, zawsze jest ciepło, więc zawsze da się przeżyć. To nie skłania do oszczędzania, inwestowania, myślenia o przyszłości, czyli tego wszystkiego, bez czego nie ma sprawnej, rozwiniętej gospodarki.... My zawsze mamy czas”...

...To nie brak jedzenia, surowców, ludzi i ich inteligencji jest powodem biedy w Afryce. Brakuje chęci złożenia bogactwa w sensowną całość...

... W styczniu i lutym 2008 Ghana organizuje finały Pucharu Narodów Afryki, najważniejszą imprezę piłkarską na kontynencie... Marzeniem setek dzieci jest zrobienie kariery piłkarskiej.

...Gdy w 2007 roku akademie sportowa Aspire ogłosiła nabór do swojej szkoły w Kairze, o 23 miejsca walczyło 750 tysięcy dzieci z całej Afryki – od Ghany po Kenię, od Nigerii po RPA...

Etiopia: my nie jesteśmy Afrykanami

Laika ac from UK

Addis - Abeba

Lourdeschr

Base 8024004v1 (R02760) 12-99

Etiopski Kościół Ortodoksyjny

[Jean Rebiffé](#) - Praca własna

[Lourdeschr](#) - Praca własna

Mursi

*... Oficjalnie wszyscy jesteśmy równi.
Nieoficjalnie grupy semickie: Amharowie,
Tigraj, Harari, uważają się za lepszych od innych.
Tak jak Etiopczycy generalnie uważają się za
lepszych od innych Afrykanów...*

Amharowie

[Damien Halleux Radermecker](#)

Hamarowie

[Lourdeschr](#) - Praca własna

Tigrajczycy

[Rod Waddington](#) from Kergunyah, Australia

Rwanda: życie po śmierci

Goryle górskie
w Parku
Narodowym
Wulkanów

Jezioro i wulkan w Górach Virunga

Ludobójstwo w Rwandzie

– to masakra osób pochodzenia Tutsi dokonana przez ekstremistów Hutu w ciągu około 100 dni od 6 kwietnia do lipca 1994.

Jej ofiarą padło, według szacunków, od 800 tys. do 1 071 tys. ludzi. Ludobójstwo to, wyróżniające się niespotykaną liczbą zamordowanych w tak krótkim czasie, stało się największą porażką ONZ w historii jej istnienia.

Pomimo wszelkich danych, które pojawiały się przed wybuchem konfliktu, i pomimo aktualnych relacji w mediach, gdy ludobójstwo już się rozpoczęło, państwa zachodnie w żaden sposób nie zainterweniowały, aby mu zapobiec.

W październiku 1993 ONZ powołało UNAMIR (*United Nations Assistance Mission for Rwanda*) pod dowództwem kanadyjskiego generała Romeo Dallaire, aby „pomóc we wprowadzeniu porozumień podpisanych przez rwandyjskie partie 4 sierpnia 1993”, kończących wojnę domową w Rwandzie. Podczas ludobójstwa ONZ nie zezwoliło jednak UNAMIR na żadne szersze działania interwencyjne.

Ludobójstwo zakończyło się, gdy Rwandyjski Front Patriotyczny zdominowany przez Tutsi obalił rząd Hutu i przejął władzę. Blisko dwa miliony Hutu, obawiając się odwetu Tutsi, uciekło przez granice do Burundi, Tanzanii, Ugandy i Zairu (DRK). Pamięć ludobójstwa i nienawiść etniczna rozlały się na obszar Kongo, wywołując dwie wojny domowe w Kongo. Wpłynęły też na rozwój wojny domowej w Burundi.

W grudniu 1990 w gazecie „Kangura” zostało opublikowanych X przykazań:

1. Każdy Hutu powinien wiedzieć, że kobieta Tutsi, gdziekolwiek jest, pracuje dla interesów ludu Tutsi. Dlatego będzie uznany za zdrajcę każdy Hutu, który: a) poślubia kobietę Tutsi; b) przyjaźni się z kobietą Tutsi; c) zatrudnia kobietę Tutsi jako sekretarkę lub konkubinę.
2. Każdy Hutu powinien wiedzieć, że nasze córki Hutu są właściwsze i bardziej sumienne w zadaniach kobiety, żony i matki rodziny. Czyż nie są one piękne i szczerze?
3. Kobiety Hutu, bądźcie czujne i starajcie się przeciągnąć swoich mężów, braci i synów na właściwą drogę.
4. Każdy Hutu powinien wiedzieć, że każdy Tutsi jest nieuczciwy w interesach. Jego jedynym celem jest władza dla jego ludu. Dlatego będzie uznany za zdrajcę każdy Hutu, który: a) zakłada spółkę z Tutsi; b) inwestuje swoje albo rządowe pieniądze w przedsięwzięcie Tutsi; c) pożycza pieniądze Tutsi albo pożycza od niego; d) sprzyja Tutsi w interesach.
5. Wszystkie strategiczne pozycje polityczne, administracyjne, ekonomiczne, wojskowe i policyjne powinny być w rękach Hutu.
6. Sektor edukacyjny musi być w większości Hutu.
7. Armia Rwandy powinna składać się wyłącznie z Hutu.
8. Hutu nie powinien dłużej litować się nad Tutsi.
9. Hutu, gdziekolwiek są, muszą działać zjednoczeni i solidarni, i mieć na uwadze losy ich braci Hutu.
10. Wszyscy Hutu muszą być nauczani na każdym poziomie o Rewolucji Społecznej 1959, Referendum 1961 i Ideologii Hutu. Każdy Hutu musi wszędzie głosić tę wiedzę.

Brytyjska firma Mil-Tec Corporation Ltd zaopatrywała Hutu w broń co najmniej od czerwca 1993 do połowy lipca 1994. Mil-Tec wystawił faktury na 6,5 miliona USD i otrzymał 4,8 miliona USD za broń.

18 grudnia 2008 Międzynarodowy Trybunał Karny dla Rwandy skazał pułkownika armii rwandyjskiej – Théoneste Bagosora na karę dożywotniego więzienia. Trybunał uznał go za winnego zarzucanych mu czynów: ludobójstwo, zbrodnie przeciwko ludzkości oraz zbrodnie wojenne. Trybunał skazał również majora Aloysego Ntabakuze oraz podpułkownika Anatolego Nsengiyumva, którym postawiono te same zarzuty i skazano na karę dożywotniego więzienia.

Międzynarodowy Trybunał Karny dla Rwandy skazał także za zbrodnie ludobójstwa przedstawicieli duchowieństwa katolickiego w Rwandzie: ojciec Athanase Seromba został oskarżony o zamordowanie 2,5 tysiąca swoich wiernych i skazany na karę 15 lat więzienia. Dwie zakonnice benedyktyнки: Consolata Mukangango (s. Gertruda) i Julienne Mukabutera (s. Maria Kisito) zostały skazane przez sąd belgijski na karę 12 i 15 lat więzienia za współudział w zabójstwie ok. 7 tys. Tutsi.

Jon Gosier

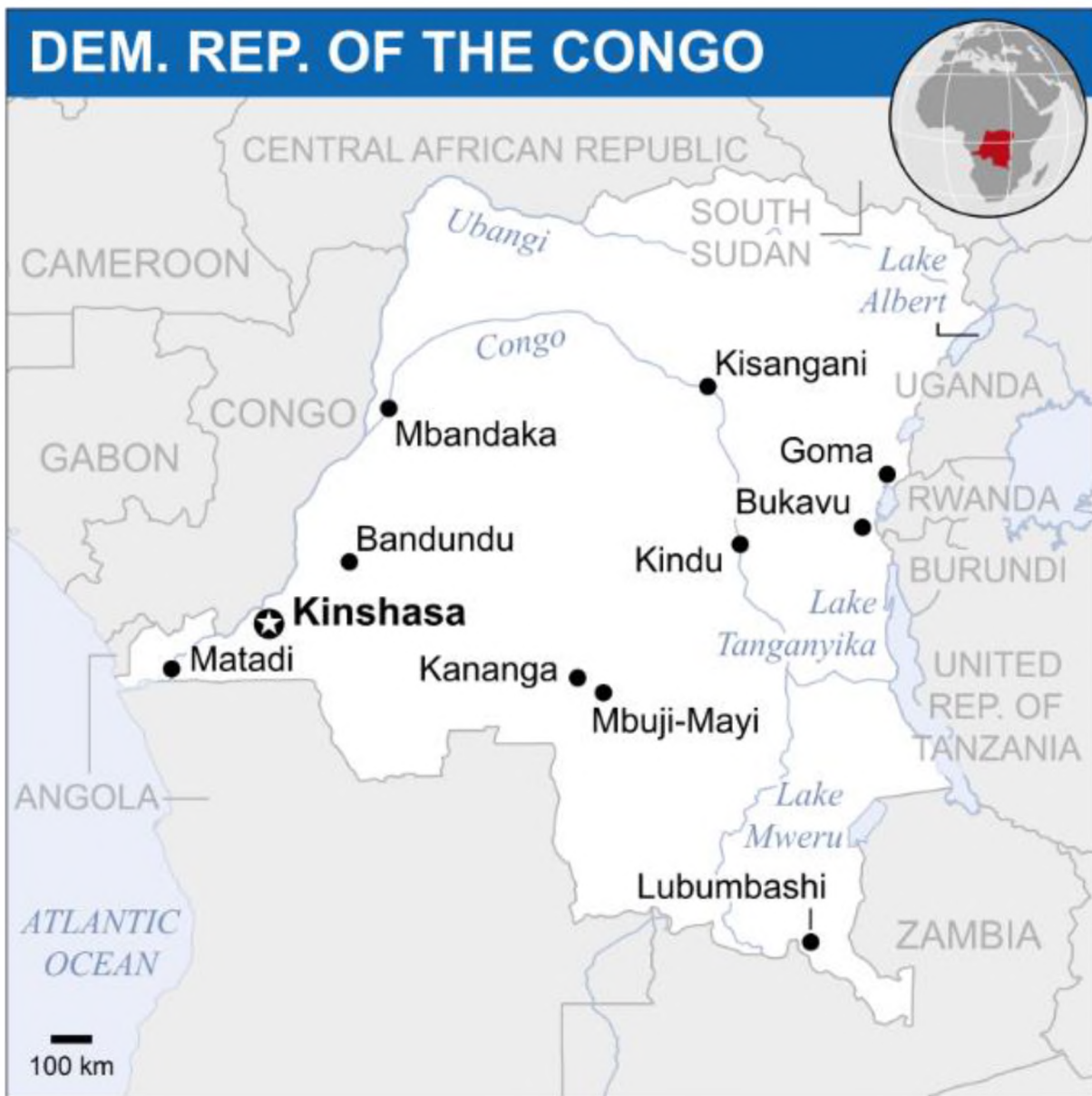
Wiejski wodociąg w Rwandzie

Rwandyjskie dzieci w Parku Narodowym Wulkanów

Sarel Kromer.

Demokratyczna Republika Konga: skąd ta groza

Rodzina z plemienia Mongo
w Demokratycznej Republice Konga

Francis Hannaway - Praca własna

Centrum Lubumbashi w DRK

[Oasisk.](#) - Praca własna.

Historia Wolnego Państwa Kongo to jedna z najbardziej niezwykłych kart historii ludzkiego barbarzyństwa.

Kiedy mocarstwa kolonialne dokonały między siebie rozdziału Afryki, Kongo stało się prywatną własnością króla Leopolda II. W latach 1885-1908 Kongo było areną jednego z największych ludobójstw w historii ludzkości.

Kiedy John Dunlop wymyślił oponę samochodową, Kongo ze swoimi lasami kauczukowymi stało się rajem dla dostawców kauczuku.

Jeśli wioski nie dostarczały wyznaczonych ilości surowca, belgijska armia króla Leopolda paliła wsie i mordowała opornych. To Belgowie w Kongu wymyślili najbardziej barbarzyńskie metody terroru. Stosowano masowe egzekucje, porywano kobiety i dzieci jako zakładników w celu zmuszenia mężczyzn do pracy. Po przejęciu przez państwo kolonii od Leopolda okazało się, że w latach 1880-1920 populacja Kongo zmniejszyła się o połowę.

... Obok Holokaustu, rzezi ludu Herero dokonanego przez Niemców na początku XX wieku, ludobójstwa Ormian z rąk Turków w czasie I wojny światowej, mordów dokonanych przez Czerwonych Khmerów w Kambodży i ludobójstwa Tutsi w Rwandzie w 1994 roku, zbrodnie dokonane przez Leopolda w Kongu na przełomie XIX i XX wieku stanowią jedną z najczarniejszych kart we współczesnej historii ludzkości...

Goma

[MONUSCO Photos](#)

W Gomie wszystkiego jest za dużo. Za dużo wielkich, czarnych kawałków zastygłej lawy, za dużo kurzu gdy świeci słońce i błota, gdy pada deszcz...

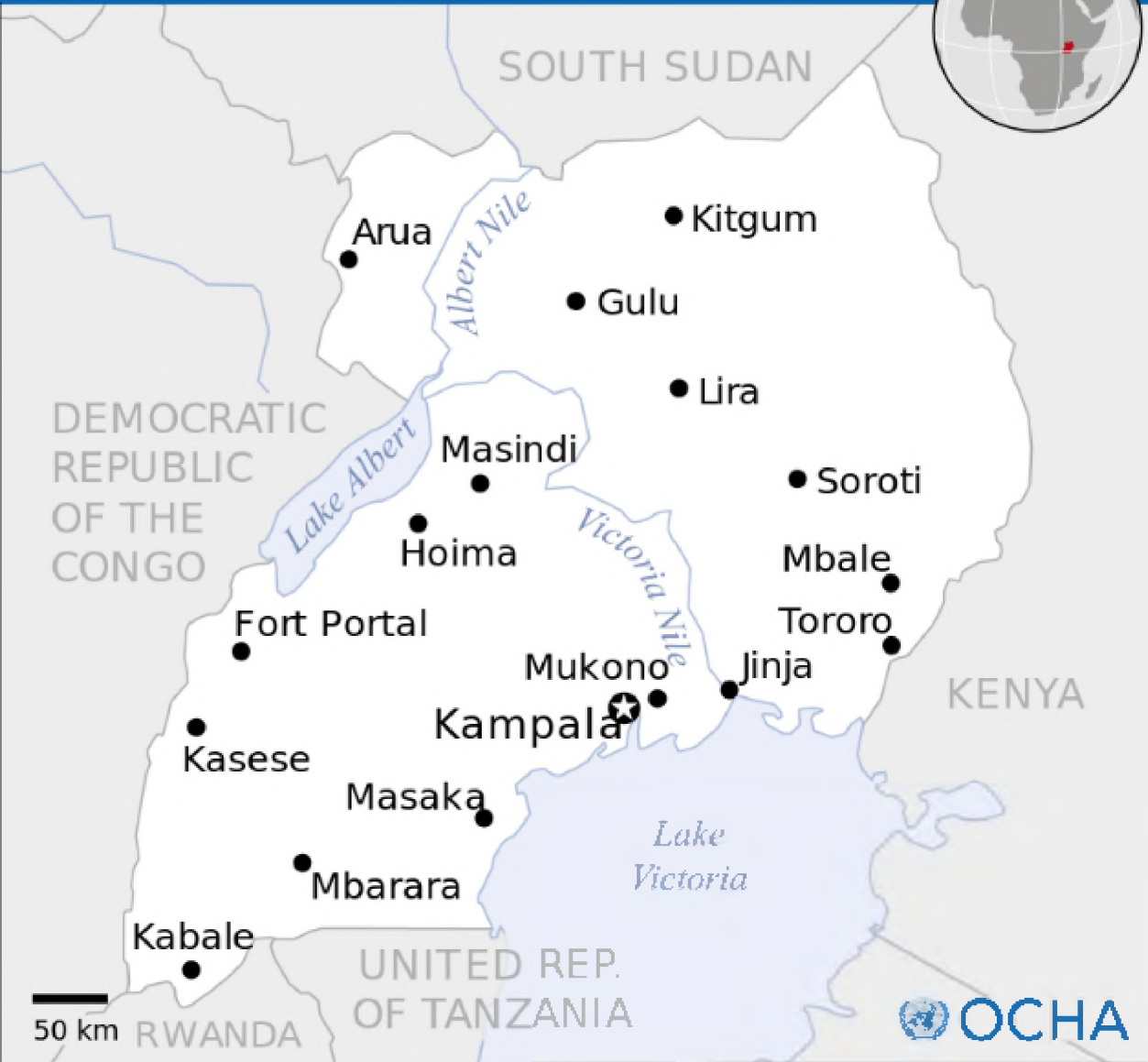
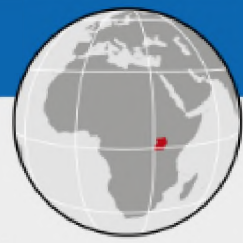
...Za dużo biednych i milionerów, patroli policyjnych i wojskowych. Za dużo kalek wystawiających kikuty w nadziei, że ludzka litość przełoży się na kilka franków. I za dużo dzieci wczepionych w odśnieżone piersi matek. A wszystko w ruchu. Goma jest jak piekło z tryptyku Boscha, w którym jeden potępiony ściąga w dół następnego, tamten kolejnego i tak bez końca. To miasto albo czeka na wybuch Nyiragongo, albo właśnie stygnie po jego wybuchu. A wulkan pluje dymem, nawet gdy nie ma zamiaru wybuchnąć...

...Wokół miasta w czterech oficjalnych obozach dla uchodźców przebywa około 80 tys. ludzi. Kolejne 100 tys. mieszka na ulicach Gomy albo w chatkach zbudowanych naprędce z kawałków lawy i piasku wulkanicznego... Uchodźcy pochodzą z okolicznych wsi, zwłaszcza z rejonu Rutshuru i Masisi. Uciekają przed przemocą ze strony armii DRK i grup rebeliantów walczących ze sobą w tym rejonie od kilkunastu lat...

...Wyobraź sobie, że żyjesz w spokoju w swojej wsi, uprawiasz pole i wychowujesz dzieci, jak potrafisz. Któregoś dnia przychodzą jacyś ludzie w mundurach, zabijają mieszkańców, gwałcą kobiety, zabierają wszystko, co masz. Tym, którzy przeżyją, nie pozostaje nic innego, jak ucieczka do miasta...

To jest doświadczenie mieszkańców wschodniej części DRK od 15 lat, kiedy to kraj, który wówczas zwał się Zairem, stał się terenem najkrwawszego i najbardziej skomplikowanego konfliktu w historii współczesnej Afryki. W jego wyniku zginęły co najmniej 4 miliony ludzi ...

UGANDA

Uganda: w cieniu Pogromcy Imperium

Nazwa **Uganda** pochodzi od plemienia Buganda, zajmującego regiony na południu kraju. Tam też znajduje się stolica Ugandy, Kampala. Kraj jest słabo rozwinięty, ludność zajmuje się głównie rolnictwem i hodowlą. Nie ma dostępu do morza i większość jej importu przechodzi przez port w kenijskiej Mombasie.

Góra Khadam, Uganda

by Ed Wright

Buganda – największe z tradycyjnych królestw tworzących Ugandę, zamieszkałe przez 52 klany. Utworzone na przełomie XIV i XV wieku przez lud Baganda. W latach ok. 1344–1650 była pod zwierzchnością królestwa Kitary. Władcy Bugandy noszą tradycyjny tytuł – kabaka.

Od 9 października 1962 roku Buganda stała się częścią niepodległego afrykańskiego państwa Uganda. W 1963 roku pierwszym prezydentem republiki Ugandy został król bugandyjski Edward Frederick Mutesa II. Gdy w 1966 roku parlament Bugandy i kabaka sprzeciwili się premierowi Obote, ten nakazał gen. Idi Aminowi zaatakować pałac króla Mutesy II. Król cudem uniknął śmierci i uciekł do Londynu. W 1967 roku obalono monarchię a Obote ogłosił się prezydentem. W 1971 Idi Amin dokonał przewrotu; w kraju zapanował terror. 24 lipca 1993 roku prezydent Ugandy Yoweri Museveni podjął decyzję o odrestaurowaniu tradycyjnych królestw.

Idi Amin – analfabeta, niespecjalnie inteligentny, wyróżniał się ogromną posturą i posłuszeństwem wobec brytyjskich dowódców... Zaczynał jako pomocnik kucharza, ale wkrótce zaczął się piąć w górę i otrzymał stopień kaprała. Przez dziewięć lat był mistrzem Ugandy w boksie w wadze ciężkiej. Wyróżniał się brutalnością wobec podwładnych i bezgranicznym posłuszeństwem wobec przełożonych...

...Zanim w 1962 Brytyjczycy wycofali się z Ugandy, awansowali Amina do rangi sierżanta majora i jako jednego z zaledwie dwóch Ugandyjczyków uczynili żołnierzem zawodowym..... Po 9 października 1962 roku, kiedy Uganda stała się niepodległa, sprawy potoczyły się błyskawicznie. Z kapitana Amin awansował na majora, z majora na pułkownika. Wkrótce stał się popularną postacią w Kampali, członkiem bezpośredniego otoczenia premiera Milтона Obote ... Niektórzy historycy twierdzą, że dla przyszłości Idi Amina najważniejszym sojuszem, jaki zawarł, było porozumienie z Izraelem. Izraelczycy szkolili armię ugandyjską od momentu odzyskania przez kraj niepodległości. Amin jeździł do Izraela na kursy wojskowe, był też łącznikiem między armią ugandyjską a rebeliantami w Sudanie, walczącymi od wielu lat o odłączenie południa kraju od Chartumu... W planach Izraelczyków Amin wydawał się idealną alternatywą dla Milтона Obote, sojusznika Chartumu i wroga państwa żydowskiego. Do przewrotu doszło 25 stycznia 1971 roku, gdy Obote przebywał z wizytą w Singapurze... Amin ogłosił się „tymczasowym” władcą kraju i tak zaczął się koszmar Ugandy...

Swoje rządy Amin zaczął od rzezi wśród oficerów i żołnierzy z plemion, wspierających Obote (ok. 250 tys.); z sadystyczną przyjemnością poniżał ludzi, zwłaszcza wykształconych; doprowadził Ugandę do izolacji międzynarodowej, wspierał terrorystów, wypędził z kraju ok. 50 tys. Azjatów, a w ciągu kilku miesięcy dochody rządu spadły o 40%. W 1980 do władzy wrócił Milton Obote - wymordował 300 tys. Ugandyjczyków należących do plemion kojarzonych wcześniej z Aminem.

ANGOLA

Cabinda

★ **Luanda**

• Malanje

• Luena

• Cuíto

Benguela

• Huambo

• Lubango

• Menongue

• Moçâmedes

DEMOCRATIC
REPUBLIC
OF THE CONGO

ZAMBIA

NAMIBIA

Zaire

Zambezi

SOUTH
ATLANTIC
OCEAN

100 km

Angola: Chińczycy i ropa

Radziecki sprzęt wojskowy użyty
w trakcie wojny domowej.

[Ernmuhl](#) at [lb.wikipedia](#)

Od początku XVI wieku wybrzeże kraju było opanowywane przez Portugalczyków. W 1592 roku Portugalczycy utworzyli administracyjny zarząd kolonialny. W latach 1580–1597 powstanie tubylcze zostało stłumione. Kolejne wojny w latach 70. XVII wieku umożliwiły podboje w głębi kraju. Pod koniec XIX wieku Angola została nazwana Portugalską Afryką Zachodnią. Wojska portugalskie zajęły cały obszar kraju dopiero na początku lat 20, Angola została podporządkowana metropolii; Portugalczycy całkowicie wyeliminowali tradycyjne elity władzy; w 1951 roku Angolę połączono z Portugalią jako prowincję zamorską.

Lata 50. i 60. XX wieku to początek walk o niepodległość, jednak bardzo szybko wszystkie grupy dążące do niepodległości zaczęły ze sobą rywalizować, doprowadzając do wybuchu wojny domowej. Lata 70. to wojna domowa i wojny z sąsiadami, szczególnie interwencje w wojnie domowej w Republice Konga, a później także w Republice Środkowoafrykańskiej. Lata wojny domowej doprowadziły do destabilizacji gospodarczej. Kraj jest zmuszony do importu żywności. Bogactwa naturalne i możliwości z nimi związane nie mogą zostać wykorzystane, gdyż Angola musi spłacać długi za broń i amunicję, wykorzystując ropę, złoto i diamenty.

W samolocie z Addis Abeby do Luandy na około 200 pasażerów 180 to Chińczycy, wśród nich żadnej kobiety... Angola jest dziś największym w Afryce odbiorcą chińskich inwestycji. Chińczycy budują mosty, drogi, rurociągi, ujęcia wody, szkoły, szpitale, stadiony piłkarskie, wszystko. W zamian biorą od Angolczyków ropę i interes się kręci. Nie prawią im, jak Europejczycy, kazań na temat przestrzegania praw człowieka, nie sprawdzają poziomu demokracji, tylko po prostu pakują pieniądze w ten wielki wór bez dna, jakim jest Afryka, a zwłaszcza kraje roponośne, i wyciągają z niego jeszcze więcej pieniędzy...

Luanda

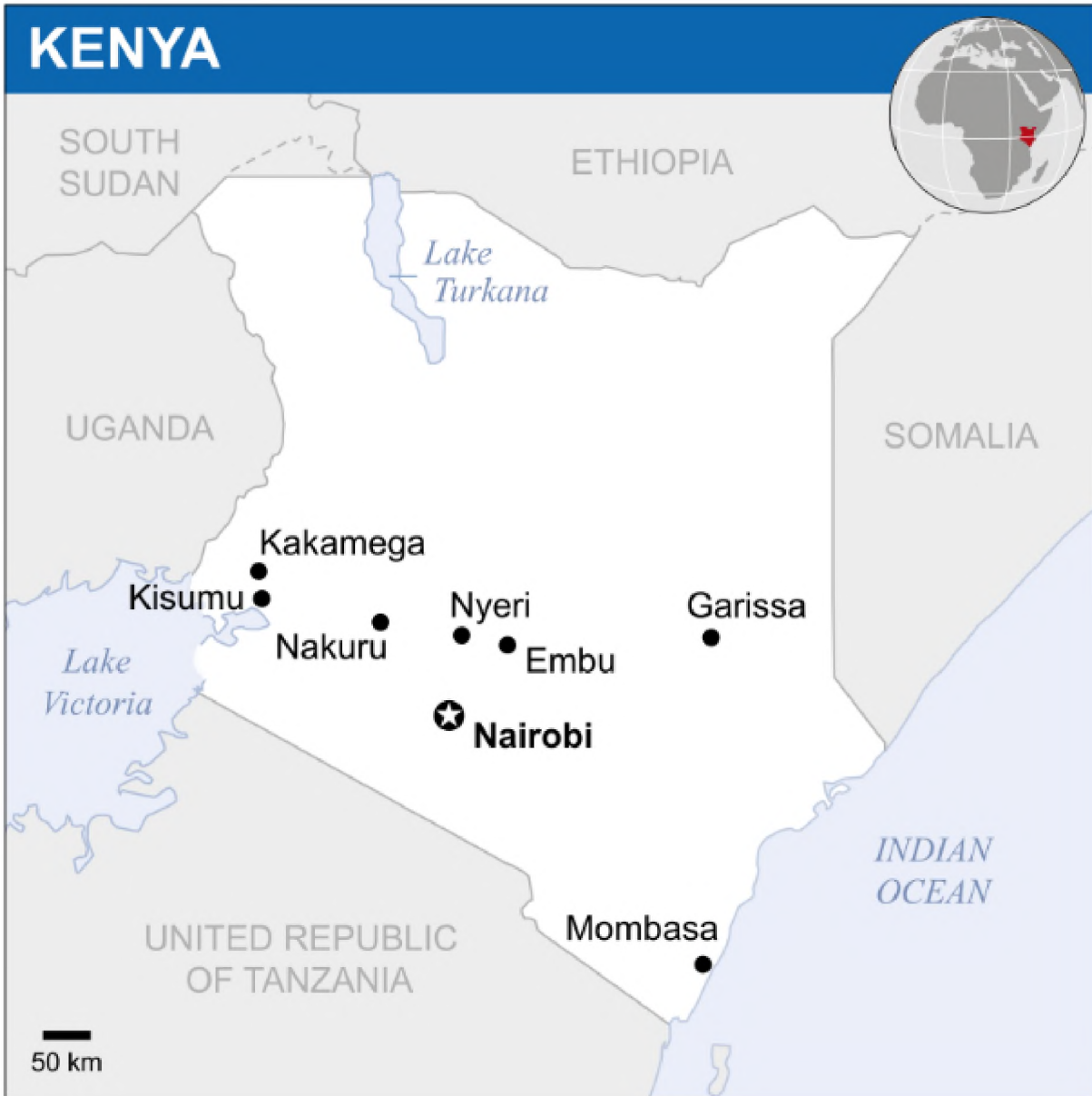
[David Stanley](#) from Nanaimo, Canada

Od 2002 roku, po 27 latach wojny domowej, w Angoli panuje pokój. Zginęło około 500 tys. ludzi, kilka milionów straciło dach nad głową. Obie strony konfliktu (wspierane przez ZSRR i USA) grabiły kraj, doprowadzając mieszkańców do skrajnej nędzy. W trakcie wojny rozlokowano około 15 milionów min przeciwpiechotnych, które ranią i zabijają Angolczyków do dziś.

Centralny Bank Angoli, Benguela

<https://www.flickr.com/photos/fhmira/2461422333/>

Kenia: czekając na przebudzenie

Centrum Mombasy

Wybrzeże Kenii w VII-X wieku uległo kolonizacji arabskiej. Miasta-państwa: Mombasa, Malindi, Lamu, Pate - rozwijały się dzięki handlowi kością słoniową, złotem, rogami nosorożca, ambrą oraz niewolnikami. Miasta handlowały z krajami arabskimi oraz Dalekim Wschodem. Rządzili Arabowie – byli oni bogatymi kupcami, zamożnymi rzemieślnikami oraz posiadaczami ziemskimi. Niższą warstwę tworzyła ludność afrykańska – służba domowa, rolnicy i niewolnicy. Pod koniec XV w. do Kenii dotarli Portugalczycy, którzy w XVI i XVII w. zdominowali wybrzeże Kenii, zakładając bazy nadmorskie, administracyjnie podporządkowane Goa. Sojuznikiem Portugalczyków było Malindi, a największym przeciwnikiem Mombasa. W 1593 roku Portugalczycy pokonali Mombasę i wznieśli Fort Jesus – największą fortecę w Afryce Wschodniej. W połowie XIX w. do Kenii przybyli pierwsi podróżnicy i misjonarze z Wielkiej Brytanii, z czasem pojawili się też Niemcy. W latach 1895–1902 Brytyjczycy sprowadzili robotników z Indii do budowy linii kolejowej z Mombasy nad Jezioro Wiktorii. Po jej ukończeniu w Kenii pozostało ok. 6500 Hindusów, którzy zajęli się handlem, rzemiosłem lub objęli niższe stanowiska urzędnicze, tworząc warstwę pośrednią pomiędzy białymi kolonizatorami a afrykańską ludnością. W 1902 roku ziemie Kenii uznano za własność Korony brytyjskiej. Lata 20. w XX wieku to początki walki o prawo do posiadania ziemi, prawo do uprawy kawy, zniesienie pracy przymusowej. Z czasem pojawiły się dwie frakcje: - walki zbrojnej o niepodległość; - uzyskania praw drogą negocjacji. W 1952 wybuchło powstanie antybrytyjskie. Brytyjczycy wprowadzili stan wyjątkowy, pacyfikowali wsie zamykając ludność w obozach, zamykali afrykańskie szkoły oraz więzili przywódców KAU. W 1956 roku powstanie upadło, a stan wyjątkowy zniesiono w 1960 roku. 12 grudnia 1963 Kenia uzyskała niepodległość, przystępując do Brytyjskiej Wspólnoty Narodów i ONZ. W 1964 roku pierwszym premierem Kenii został Kenyatta.

Góra Kenia

[Chris 73 / Wikimedia Commons](#)

Nairobi – Aleja Kenyatty

Jerzy Strzelecki - Praca własna

Po wyborach w grudniu 2007 doszło w Kenii do przemocy etnicznej. Jej źródła sięgały wyborów w 2002 roku, kiedy Kenią rządili ludzie z plemienia Kikuju. Teoretycznie mieli się dzielić władzę z premierem Raila Odinga z plemienia Luo, ale Mwai Kibaki z plemienia Kikuju układ zerwał. W 2007 po sfałszowanych wyborach przez dwa miesiące Kenijczycy mordowali się, palili domy, przepędzali sąsiadów, a potem znowu powołali wielką koalicję Kikuju i Luo. W Kenii zginęło wtedy 1300 osób, a 350 tysięcy musiało uciekać przed sąsiadami.

Pozostałości Fort Jesus

[Sandro Senn](#) - Praca własna

SOUTH SUDAN

- Undetermined boundary
- Abyei region

Południowy Sudan: wczepieni w Biblię

Sudan Południowy – ze stolicą w Dżubie (Juba) powstał 9 lipca 2011 w wyniku odłączenia się od Sudanu na mocy porozumienia rządu w Chartumie z Ludową Armią Wyzwolenia Sudanu, które zakończyło II wojnę domową w Sudanie – najdłuższą wojnę domową w Afryce.

Juba - widok z lotu ptaka

Aguek - [USAID](#)

Uroczystości Niedzieli Palmowej w parafii salezjańskiej w Gumbo na przedmieściach Dżuby w Sudanie Południowym.

[Quodvultdeus](#) - Praca własna

Osadnictwo w Dżubie

[Lindsay Stark](#) - www.flickr.com

Rolnik Dinka z krową rasy Abigar
w pobliżu Wau

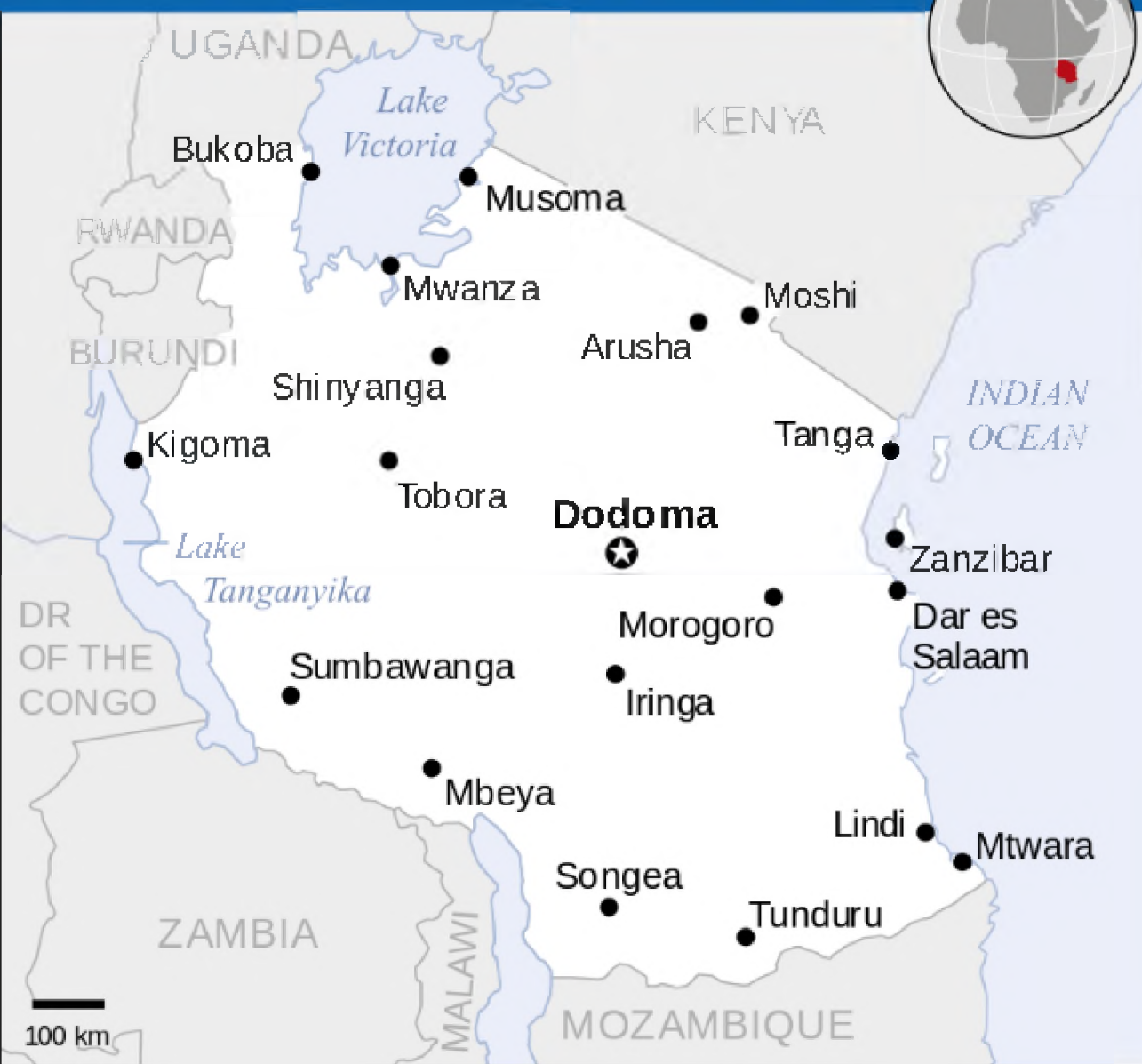
[Bertramz](#) - Praca własna

Bydło na przedmieściach Dżuby

Fabrizio Demartis - www.flickr.com

UNITED REPUBLIC OF TANZANIA

Tanzania: czarny kamień, hidżab, socjalizm

Panorama **Dar es Salaam** kilka minut
przed burzą piaskową

[Muhammad Mahdi Karim](#) - Praca własna

Myśliwi Hadza - Tanzania

<https://www.flickr.com/photos/woodlouse/3990736265/>

[Harvey Barrison](#) from Massapequa, NY

Masajowie – tradycyjny taniec powitalny
w wiosce Ngorongoro

Kilimandżaro

[Yosemite](#) - Praca własna

Widok na Kilimandżaro od strony Kenii

Cezary Piwowarski z [polskiej Wikipedii](#)

Kilimandżaro – najwyższa góra Afryki leżąca w Tanzanii przy granicy z Kenią. Jest jednym z najwyższych samotnych masywów. W jego skład wchodzi trzy szczyty będące pozostałością po trzech wulkanach:
Szczyt Uhuru na wulkanie Kibo (Kilimandżaro) – 5895 m n.p.m.; Mawenzi – 5150 m n.p.m.; Shira – 3940 m n.p.m.

SOUTH AFRICA

Republika Południowej Afryki: świat posegregowany

Początki **RPA** to dwie burskie republiki: Transwal i Orania. Burowie byli potomkami osadników holenderskich, przybyłych w XVII wieku. Pod koniec XIX wieku wybuchły z Wielką Brytanią dwie wojny burskie o niezależność tych republik. W 1910 r. utworzono Związek Południowej Afryki jako dominium brytyjskie, przekształcony w 1961 r. w republikę - RPA.

Do lat 1990–1993 w RPA obowiązywał rasistowski system społeczny rządów białej mniejszości. Pod presją Afrykańskiego Kongresu Narodowego, od wolnych wyborów w 1994 roku zlikwidowano politykę apartheidu.

...To dziwne, w samolocie z Amsterdamu do Kapsztadu nie ma ani jednej czarnej osoby, przynajmniej tak mi się wydaje... Gdy przylecą do Kapsztadu, z normalnych ludzi zmieniają się w białych, koloredów, Azjatów lub czarnych...

Kapsztad (Cape Town)

Andrew Massyn - Praca własna

[SkyPixels](#) - Praca własna

Kapsztad - port

Zulusi w RPA

[FC Georgio](#)

Żyrafy w Parku Narodowym Krugera

[Bernard DUPONT](#) from FRANCE

...W Afryce jest niewiele krajów, w których przekazanie władzy nie wiąże się z potencjalnym wybuchem społecznym. Dzisiejsza Uganda do nich należy – przynajmniej w to wszyscy chcieliby wierzyć. Kenia do nich należała, zanim okazało się to nieprawdą. To miał być sztandarowy przykład demokracji zachodniej przeniesionej na grunt afrykański. Dowód na to, że ludzie na całym świecie o niczym innym nie marzą, tylko o wolnościach, którymi my cieszymy się od rewolucji amerykańskiej i francuskiej...

... Zanim Afryka została skolonizowana, kontynent podzielony był na terytoria należące do poszczególnych plemion. Narody takie, jak Masajowie, Zulusi, Kikuju czy Bunjoro, posiadały własne ziemie, na których rządzili dożywotnio królowie. Król albo wódz, który pokonał swojego rywali, rządził, dopóki ktoś inny go nie zabił i nie przejął jego ziemi. On opiekował się swoim ludem, to na nim spoczywało zapewnienie mu przetrwania i rozwoju. Sam wybierał zarządców, sam kierował bitwami, a inne podbite plemiona traktował jak niewolników i czasem pozwalał im na asymilację. To był prosty świat z regułami akceptowanymi przez wszystkich.

Na konferencji w Berlinie w 1885 roku Europejczycy rozbili ten system. Rozgrabili Afrykę, stworzyli nowe państwa, ustalając granice na mocy autorytarnych decyzji. Kształt tych państw nie był w żadnej mierze owocem woli ludów o wspólnych interesach i wspólnym rozumieniu świata, ale wyrazem interesów kolonialnych. Narody Afryki stały się zbitkami różnych plemion pod wspólną flagą. Przykład Kenii – kraju, który ponoć przyjął kolonialną wersję rozwoju-pokazuje, jak bardzo ulotne może być przekonanie, że Afrykanie chcą demokracji w naszym rozumieniu...

Kolonizatorzy nie narzucili Afrykanom zachodniego modelu demokracji..., jednak nauczyli wielu z nich, jak udawać przywiązanie do demokracji...

Wszystkie cytaty zaznaczone kursywą pochodzą z książki Dariusza Rosiaka „ŻAR. Oddech Afryki”.

Pozostałe materiały za <https://pl.wikipedia.org/wiki/> oraz

<https://www.bing.com/images/search?q=%C5%BBar.+oddech+afryki&qvt=%C5%BBar.+oddech+Afryki>

*Maria Suchy
Dyskusyjny Klub Książki
UTW-UR
Rzeszów, sierpień 2020.*